

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ**

О.Л. Гільченко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВЗП 1 КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕРЕГОВОРІВ**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

**МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА,
МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС,
МЕНЕДЖМЕНТ, КІБЕРБЕЗПЕКА,
ЖУРНАЛІСТИКА, РЕКЛАМА ТА
ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ,
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СЕРЕДНЯ
ОСВІТА, МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА
(АНГЛІЙСЬКА), ФІЛОЛОГІЯ. МОВА
ТА ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА),
ПОЧАТКОВА ОСВІТА, ФІЛОЛОГІЯ.
ПЕРЕКЛАД (АНГЛІЙСЬКА),
ФІЛОЛОГІЯ. ПЕРЕКЛАД
(НОВОГРЕЦЬКА)**

ФАКУЛЬТЕТ

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ,
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА
МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ,
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Робоча програма елективної навчальної дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів».

Розробник:

Трофименко Анастасія Вікторівна, старший викладач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики.
Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

Гільченко О.Л. ( )

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 3		Нормативна дисципліна циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки
Модулів – 4 Змістових модулів – 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання – 2	Спеціальність Міжнародна економіка, Міжнародний бізнес, Менеджмент, Кібербезпека, Журналістика, Реклама та зв'язки з громадськістю, Фізична культура, Середня освіта. Мова та література (англійська), Філологія.	Рік підготовки: II-й Семестр
Загальна кількість годин: 90	Мова та література (англійська), Початкова освіта, Філологія. Переклад (англійська), Філологія. Переклад (новогрецька)	IV-й заочна Лекції
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	8 год. Практичні, семінарські 4 год. Самостійна робота 38 год. Індивідуальні завдання 40 Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 12 / 78 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення студентів із загальною теорією конфлікту як соціального феномену, з поняттями, методами, концепціями теоретичної конфліктології, формування вмінь діагностувати, прогнозувати, регулювати конфлікти, а також вміння позитивно сприймати конфлікт та прагматично його використовувати.

Завдання – вивчення:

- сутності конфліктології як системи знань;
- розвитку конфліктологічної думки;
- загальної теорію конфлікту;
- змісту процесу управління конфліктом;
- переговорів як способу вирішення конфліктів.

У межах вивчення навчальної дисципліни формуються наступні **компетенції**:

- розуміння історії конфліктології, природи конфлікту, його структури, видів, детермінуючих факторів, особливостей динаміки розвитку конфліктів у різних сферах, можливих засобів управління ними, умов, що забезпечують попередження, стимулування, вирішення тощо;
- здатність проводити дослідження з проблем конфліктної та мирної взаємодії в суспільстві, аналізувати конфлікт з використанням сучасних методологічних та теоретичних підходів, виявляти елементи конфліктів, визначати детермінуючі фактори та закономірності конфліктної взаємодії;
- здатність застосовувати методологію міждисциплінарного аналізу конфлікту, використовувати категоріальний апарат гуманітарних та соціальних наук із врахуванням предметного поля конфліктології;
- здатність підготовляти, організовувати та проводити переговори у якості опонента чи третьої сторони, адекватно застосовувати стратегії та тактики переговорів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні структурні характеристики конфлікту;
- стилі конфліктної поведінки, стратегії та тактики виходу з конфлікту;
- особливості конфліктів на різних рівнях соціальної системи;
- технології управління конфліктами;
- етапи переговорного процесу, стратегії та тактичні прийоми ведення переговорів.

вміти:

- виявляти причини виникнення конфліктів, визначати ознаки їх проявів, типи, спрямованість та межі розповсюдження;
- проводити діагностику конфліктів;
- обирати адекватний стиль поведінки у конфлікті;
- використовувати технології управління конфліктами;
- правильно використовувати стратегію та тактики ведення переговорів.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ

- Тема 1. Конфліктологія як сфера наукового знання.
- Тема 2. Історія розвитку конфліктологічної думки.
- Тема 3. Конфлікт: типологія, структура, динаміка. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.
- Тема 4. Конфлікти на різних рівнях соціальної системи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТОМ

- Тема 5. Діагностика та управління конфліктами.
- Тема 6. Третя сторона в урегулюванні конфлікту.
- Тема 7. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУЧАСНІ МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ

- Тема 8. Особливості сучасних конфліктів та підходи до їх врегулювання.
- Тема 9. Мапа міжнародних конфліктів у світі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Учного	у тому числі			
		л	п	с.р.	інд
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ					
Тема 1. Конфліктологія як сфера наукового знання.	5	1		4	
Тема 2. Історія розвитку конфліктологічної думки.	7	1		6	
Тема 3. Конфлікт: типологія, структура, динаміка. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.	2	2			
Тема 4. Конфлікти на різних рівнях соціальної системи.	9	1		8	
Разом за змістовим модулем 2	23	5		18	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТОМ					
Тема 5. Діагностика та управління конфліктами.	8	1		7	
Тема 6. Третя сторона в урегулюванні конфлікту.	4	1		3	
Тема 7. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів.	6	1		5	
Разом за змістовим модулем 2	18	3		15	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУЧASNІ МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ					
Тема 8. Особливості сучасних конфліктів та підходи до їх врегулювання.	2		2		
Тема 9. Мапа міжнародних конфліктів у світі.	7		2	5	
Разом за змістовим модулем 3	9	-	4	5	-
Індивідуально-дослідна робота					
ІНДЗ 1	20	-	-	-	20
ІНДЗ 2	20	-	-	-	20
Усього годин:	90	8	4	38	40

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	
1.	Особливості сучасних конфліктів та підходи до їх врегулювання	2	
2.	Мапа міжнародних конфліктів у світі.	2	
	Разом	4	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	
1.	Групові особливості виникнення конфліктів в організації	2	
2.	Конфліктна взаємодія в процесі нововведень	2	
3.	Соціально-трудові конфлікти, їх регулювання та вирішення	2	
4.	Конфлікти при формуванні колективу	2	
5.	Система управління конфліктами в організації	2	
6.	Співробітництво при подоланні конфліктів	4	
7.	Роль керівника в управлінні конфліктами	4	
8.	Профілактика конфліктів за стратегією управління персоналом	2	

9.	Управління поведінкою особистості з метою запобігання конфлікту	4
10.	Роль конфліктології в розвитку українського суспільства	2
11.	Проблема еволюції конфліктів	2
12.	Використання методів психології в конфліктології	4
13.	Модульна методика діагностики міжособистісних конфліктів	2
14.	Ситуаційний метод дослідження конфліктів	2
15.	Методи дослідження міжгрупових конфліктів	2
	Разом	38

7. Індивідуальні завдання

ІНДЗ 1. "Діагностика конфлікту". З використанням лекційного матеріалу провести діагностику одного з наведених конфліктів (за вибором студента), встановити його тип за різними типологіями, причини, структуру (об'єкт, сторони, групи підтримки, позиції сторін, стратегія та тактика конфліктної поведінки тощо), виявити його динаміку (основні етапи без детального опису військових подій), наявність третьої сторони в конфлікті, форму її участі та ефективність:

1. Грузинсько-абхазький та грузинсько-осетинський конфлікти.
2. Вірменсько-азербайджанський конфлікт навколо Нагірного Карабаху.
3. Конфлікти на Північному Кавказі: проблема сепаратизму та протидії тероризму.
4. Придністровський конфлікт.
5. Гіbridна війна Російської Федерації проти України: кейс Криму та Донбасу. Роль посередництва та перспективи врегулювання.
6. Боснійський конфлікт.
7. Збройна конfrontація в Косово. Діагностика сербсько-косовського конфлікту.
8. Аналіз «замороженого» конфлікту на Північному Кіпрі.
9. Прояви сепаратизму в країнах Європи:
  - проблема Північної Ірландії та Шотландії у Великобританії;
  - проблема Країни Басків та Кatalонії в Іспанії;
  - проблема Корсики у Франції;
  - проблема Фландрії та Валлонії в Бельгії.
10. Палестинсько-ізраїльський конфлікт.
11. Війни в Афганістані: передумови, етапи, сучасний стан та перспективи.
12. Передумови та основні етапи війн в Іраку (з 2003 р.).
13. Сирійська війна: сторони конфлікту, етапи, можливість посередництва, перспективи врегулювання.
14. Кашмірський конфлікт між Індією та Пакистаном.
15. Особливості стратегії конфліктної поведінки КНР (на прикладі тибетського та тайванського конфліктів).

ІНДЗ 2. "Особливості ведення переговорів у країнах світу". Підгответе презентацію в форматі Power Point на тему "Національні особливості ведення переговорів (держава за вибором студента)". Це завдання можна виконати в групі до двох осіб.

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомоги мультимедіа засобів; ділова гра; практичні: науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

У освітньому процесі використовуються елементи дистанційного навчання. Усі навчальні матеріали, зокрема робоча програма, методичні вказівки для індивідуальної, практичної та самостійної роботи здобувачів, а також тести для перевірки знань, розміщені на Навчальному порталі МДУ (Moodle): <http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=6631>.

У разі необхідності організації викладання дисципліни повністю в дистанційному режимі всі аудиторні заняття проводяться он-лайн з допомогою Google Meet, посилання на електронний кабінет розміщаються на сторінці курсу на Навчальному порталі безпосередньо перед лекцією, практичним заняттям або заліком.

9. Методи контролю

Контроль за рівнем підготовки студентів здійснюватиметься, як:

- поточний (перевірка знань на семінарах, за допомоги модульної контрольної роботи та самостійних домашніх завдань);
- підсумковий (у вигляді екзамену).

Питання до заліку

1. Конфліктологія як галузь наукового знання. Об'єкт, предмет та функції конфліктології. Методи дослідження конфліктології.
2. Знання про конфлікт в період Стародавнього світу, Середньовіччя та епохи Відродження.
3. Конфліктологічні ідеї в соціальних науках XIX – початку ХХ ст.
4. Сучасні конфліктологічні теорії (Т. Парсонс, Л. Козер, Р. Дарендорф, К. Боулдинг).
5. Поняття, сутність та межі конфлікту.
6. Суб'єктивні та об'єктивні причини виникнення конфлікту.
7. Подвійний характер функцій конфлікту.
8. Рівні прояву та класифікація конфліктів.
9. Структура елементи конфлікту, їх характеристика.
10. Потреби, інтереси та позиції в структурі конфлікту. Луковиця конфлікту.
11. Особистісні елементи конфлікту.
12. Динаміка конфлікту: періоди та їх характеристика.
13. Теорії механізмів виникнення конфліктів (формули «А», «Б», «В»).
14. Конфліктна поведінка: поняття та основні стратегії. Система Томаса-Кілмена. Тактики конфліктної поведінки.
15. Внутрішньоособистісні конфлікти: поняття, причини, види та наслідки.
16. Міжособистісний конфлікт: характеристика та особливості.
17. Специфіка міжгрупового конфлікту, його типи.
18. Конфлікти у різних сферах життедіяльності (трудовий, сімейний, інноваційний, гендерний, юридичний, релігійний тощо)
19. Політичні конфлікти: поняття, структура та види.
20. Особливості міжнародного конфлікту.
21. Специфіка етнічних конфліктів. Феномен «етнічний ренесанс».
22. Зміст та критерії процесу діагностики конфлікту. Картографічний аналіз конфлікту (Х. Корнелиуса і Ш. Фейра).
23. Процес управління конфліктом: поняття, зміст та принципи.
24. Попередження конфлікту: поняття та зміст.
25. Профілактика та прогнозування конфлікту. Трудноті профілактики конфлікту.
26. Методи підтримки співробітництва в процесі попередження конфліктів.

27. Стимулювання конфліктів.
28. Регулювання конфлікту: поняття, етапи, технології.
29. Основні форми завершення конфліктів.
30. Умови та фактори конструктивного вирішення конфліктів.
31. Основні стратегії виходу з конфлікту.
32. Використання методу ПРИСН для вирішення конфлікту.
33. Технології торгу та «відкритої розмови» як основа компромісної стратегії виходу з конфлікту.
34. Метод «принципових переговорів» (Р. Фішер та У. Юрі).
35. Раціонально-інтуїтивна модель оволодіння конфліктною ситуацією (Дж. Гр. Скотт).
36. Технології несилового вирішення сучасних міжнародних конфліктів.
37. Форми участі третьої сторони у вирішенні конфлікту.
38. Тактики третьої сторони при вирішенні конфліктів.
39. Медіація як спосіб вирішення конфліктів: сутність та етапи.
40. Переговори: поняття, сутність, класифікація та функції.
41. Динаміка переговорного процесу: поняття та етапи.
42. Правила ведення переговорів. Психологічні умови успіху на переговорах.
43. «Позиційний торг» та переговори на основі інтересів як стратегії ведення переговорів.
44. Тактичні прийоми ведення переговорів.
45. Тенденції розвитку конфліктів наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий залік	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Модуль 4		
15	20	25	15	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

1. Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів // Політичний менеджмент. 2005. № 2. URL: <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8765/16-akulov.pdf?sequence=1>.
2. Андреева Г. М. Психология социального познания: учеб. пособие. [3-е изд., перераб. и доп.] М. : Аспект Пресс, 2005. 302 с.
3. Анникова В.А., Радусинович М. Этнические конфликты на территории бывшей Югославии // Вестник РУДН. 2015. № 4. Том 15. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/etnicheskie-konflikty-na-territoriyi-byvshey-yugoslavii>.
4. Анцупов А. Я., Шипилов Ф.И. Конфликтология: Учеб. для вузов. М.: ЮНИТИ, 2001. 551 с.
5. Анцупов А. Л., Малышев А. А. Введение в конфликтологию. К. : МАУП, 1996. 103 с.
1. Артюх В. Туман «гібридної війни»: чому шкідливо мислити гібридно // Спільне. №10. 2016: Війна і націоналізм. URL: <https://commons.com.ua/ru/tuman-gibridnoyi-vijni-chomu-shkidlivu-misliti-gibridno/>
6. Байєр О.О. Життєві кризи особистості: навчальний посібник. Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. 244 с.
7. Бандурка А. М. Конфликтология: Учеб. пособ. Харьков: Фортуна-Пресс, 1997. 355 с.
2. Бандурка А.М., Друзь В.А. Конфликтология: Учеб. Пособие для вузов. Харьков: Ун-т внутр. Дел, 1997. 356 с.
8. Берлач А.І., Кондрюкова В.В. Конфліктологія: Навч. посіб. для дист. навч. К.: Університет “Україна”, 2007. 217 с.
9. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. СПб.; М. : «Университетская книга» АСТ, 1998.
10. Бжезинский З. Великая шахматная доска. М.: Международные отношения, 1998. 256 с.
11. Бирюков Е. Этапы и инструменты внешней политики США на Ближнем Востоке. URL: <https://mgimo.ru/upload/iblock/d07/biryukov.pdf>.
12. Бодрийяр Ж. Общество потребления. Его мифы и структуры. Перевод на русский язык: Е. А. Самарская. — М., 2006. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/basis/3464>.
13. Бондар О. М. Деякі конфліктологічні аспекти дій російської влади на Північному Кавказі // Актуальні проблеми політики. 2013. Вип. 48. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/1973/Bondar.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
14. Бузаров А. Кавказский узел: какими будут последствия конфликта в Нагорном Карабахе// РБК-Украина. 2016. URL: <https://daily.rbc.ua/rus/show/kavkazskiy-uzel-kakimi-budut-posledstviya-1459761485.html>.
3. Букреева Т. Н. Анализ основных причин возникновения международных конфликтов // Молодой учёный. 2015. № 22. С. 358-359. URL: <https://moluch.ru/archive/102/23152/>
15. Булах І.С. Психологія життєвих криз особистості. Курс лекцій: навчальний посібник. НПУ імені М.П. Драгоманова. Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 110 с.
16. Булумбаев О.Р. Проблема сепаратизма в современной Европе // Вестник КарГУ. 2016. URL: <https://articlekz.com/article/15535>.
17. Бутрос Гали Б. Повестка дня для мира. Превентивная дипломатия, миротворчество и поддержание мира: Доклад Генерального секретаря ООН // Нью-Йорк, 1992.
18. Васильев В. Движение за независимость Шотландии URL: http://www.intelros.ru/pdf/svobodnay_misl/2014_05/12.pdf.
19. Ващенко І. В. та ін. Загальна конфліктологія: Навч. посібн. / Заг. ред. І. В. Ващенко, С. П. Пренка. [2-ге вид.] Х. : Оригінал, 2001. 384 с.
20. Веремеева Т. Кашмірський конфлікт: інтрига нової влади Пакистану. URL: <http://marker.ua/ua/novosti-v-mire/5003-kashmirskij-konflikt-intriga-novoyi-vladi-pakistanu>.

21. Веселов А. Ирак: новый фронт гражданской войны? URL: <https://www.fondsk.ru/news/2017/10/18/irak-novyj-front-grazhdanskoj-vojny-44864.html>.
22. Виведення військ РФ з Придністров'я: умови Москви і ризики для України. URL: <http://neweurope.org.ua/media-post/vyvedennya-vijsk-rf-z-prydnistrov-ya-umovy-moskvy-i-ryzyky-dlya-ukrayiny/>
23. Війна в Сирії може увійти у свою останню і найнебезпечнішу фазу – ЗМІ // Європейська правда. 2018. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/10/7085470>.
24. Ворожейкин И. Е., Кибанов А. Я., Захаров Д. К. Конфликтология: Учебник. М.: ИНФРА-М, 2003. 240 с.
25. Гац А. Косовський конфлікт: історія та сучасність. URL: https://eprints.oa.edu.ua/2302/1/Hats_NZ_stud_Vyp-3_turyzm.pdf.
26. Герега К. Международные конфликты в современном мире: виды и особенности // Закон и жизнь. 2010. № 6. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2010/6/08.pdf>
27. Гладченко І. А. Локальні конфлікти у Придністров'ї та на Сході України: порівняльна характеристика // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2015. вип. 44, том 2. URL: http://istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/44/4_2.pdf.
28. Глуховський М. Невизнані Придністров'я, Абхазія і Південна Осетія. Уроки для України URL: <https://glavcom.ua/interviews/neviznani-pridnistrovya-abhaziya-i-pivdenna-setiya-uroki-dlya-ukrajini-411850.html>.
29. Гришина Н. В. Психология конфликта. СПб. : Питер, 2002.
30. Громова О. Н. Конфликтология: Курс лекций. М. : ЭКМОС, 2000.
31. Данилюк К. Російсько-грузинська війна 2008 р.: реакція світової спільноти та геополітичні наслідки. URL: https://eprints.oa.edu.ua/2303/1/Danyliuk_NZ_stud_Vyp-3_turyzm.pdf.
32. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерки политики свободы. М. : РПЭ, 2002. 288 с.
33. Дацюк О., Безп'ятчук Ж. Річниця війни в Сирії: 10 підсумків про «глобальне поле бою». URL: <https://hromadske.ua/posts/richnytsia-viyny-v-syrii-10-rechei-pro-hlobalne-pole-boiu>.
34. Демещук А. Косово: старі рани та урок для України // Укрінформ. 2018. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2537243-kosovo-stari-rani-ta-urok-dla-ukraini.html>.
35. Дзвінчук Д. Конфлікти та способи їх подолання // Віче. 1999. № 5. С. 11-16.
36. Дмитриев А. В. Конфликтология: Учебное пособие. М. : Гардарики, 2002. 320 с.
37. Долгополый С.Ю. Международные конфликты XXI столетия: какими они будут? // Актуальные проблемы современных международных отношений. 2014. URL: [https://cyberleninka.ru/article/v/mezhnarodnye-konflikty-xxi-stoletiya-kakimi-oni-budut](https://cyberleninka.ru/article/v/mezhunarodnye-konflikty-xxi-stoletiya-kakimi-oni-budut).
38. Дугин А. Фукуяма и не конец истории. URL: <https://www.geopolitica.ru/article/fukuyama-i-ne-konec-istorii>.
39. Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М. Конфліктологія: Навч. посіб. / За заг. ред. В.М.Петюха, Л.В.Торгової. К.: КНЕУ, 2003. 315 с.
40. Єрмоленко Д. Придністровський конфлікт у міжнародних відносинах: витоки, сучасний стан та перспективи розв'язання // Віче. №6. 2009. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/1377>.
41. Жеребецький Є. Нагірний Карабах: український урок закавказького конфлікту // Незалежний культурологічний часопис. 2016. URL: http://www.ji-magazine.lviv.ua/2016/Zherebeckyj_Nahirnyj_Karabah.htm.
42. Заїка В.М. Особливості трансформації особистості людини в ході вирішення життєвої кризи.(Вид. 3-е, доп.). Полтава, 2013. 100 с.
43. Звездова О. О. Україна у вирішенні Придністровського конфлікту на сучасному етапі. URL: <http://politics.chdu.edu.ua/article/viewFile/76253/71802>.

43. Здоровега М. Проблема легітимності гуманітарних інтервенцій у сучасних міжнародних відносинах // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Вип. 27. 2015. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/28413/1/017-102-107.pdf>.
5. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта. М. : Аспект Пресс, 1996.
44. Зінчина О.Б. Конфліктологія: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 164 с.
45. Зозуля А. Етноконфесійні та політико-правові аспекти кризи в Косово // Науковий вісник ужгородського університету. Серія : Політологія, Соціологія, Філософія. Випуск 15. 2010. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>.
46. Ивановский С. Вооружённый конфликт в Боснии и Герцеговине URL: <http://www.coldwar.ru/conflicts/yugoslaviya/bosnia.php>.
47. Ильющенков А. Не Каталонией единой: Самые известные случаи сепаратизма в Европе. URL: <https://112.ua/mir/ne-kataloniey-edinoy-samye-izvestnye-sluchai-separatizma-v-europе-414245.html>.
48. Іщенко Н. Невідомі подробиці про боснійський конфлікт. URL: <https://glavcom.ua/columns/nataliicshenko/nevidomi-podrobici-pro-bosniyskiy-konflikt-443200.html>.
49. Каганець О. Тибет і Китай: півстоліття протистояння. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planeti/tibet-i-kitay-pivstolitтя-protistoyannya>.
50. Калениченко-Мухоморова Т. Заморожений конфлікт. 20 років після війни в Югославії. URL: https://risu.org.ua/ua/index/exclusive/events_people/59149.
51. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. №5. К., 2003. С. 31 — 38.
52. Капітоненко М.Г. Системний підхід в дослідженні міжнародного конфлікту // Дослідження світової політики. Вип. 20. К. : ICEMB НАНУ, 2002. С. 186-194.
53. Капітоненко М.Г. Традиційні міждержавні та внутрішні конфлікти в постбіполярній системі міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 36, част. 2. К. : IMB, 2002. С. 37 — 43.
54. Карпець А. Передчуття світової війни. Іран в Сирії – війна з усіма і підтримка Асада до останньої краплі крові. URL: <https://enovosty.com/uk/politika-ukr/full/1210-iran-v-sirii-vijna-z-usima-i-pidtrimka-asada-do-ostannoj-krapli-krovi>.
55. Киссинджер Г. Дипломатия // ACT, 2018. URL: http://loveread.ec/view_global.php?id=71146
56. Клюєв К.Г. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання військово-політичних конфліктів // Молодий вчений. № 10 (37). 2016. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/10/29.pdf>.
57. Ковальчук О. Криваві конфлікти, до яких призводило проголошення незалежності URL: <http://mortal.org.ua/article/313-krivav-konflkti-do-yakih-prizvodilo-progoloshennya-nezalezhnost.html>.
58. Ковтун О.Ю. Миротворча діяльність ООН у ХХІ столітті // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 96 (Частина I), 2011. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/749/706>.
59. Козер Л. Функции социального конфликта. М. : Идея-Пресс, 2000. 205 с.
60. Комарова Л.В. Еволюція миротворчих механізмів ООН на межі XX-XXI ст. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4941.html>.
61. Конфліктологія: навч. посіб. / Л.М.Герасіна, М.П.Требін, В.Д.Воднік та ін. Х.: Право, 2012. 128 с.
6. Конфліктологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. проф. Л. М. Герасіної та М. І. Панова. Харків : Право, 2002. 256 с.
7. Конфліктологія: підручник. [Є.Д.Скулиш, С.А.Кузьмін, О.Р.Охременко, О.В.Шамара]. К.: Видавничий дім «Артек», 2015. 362 с.
62. Коппель О. Конфлікт шести десятиліть. Еволюція близькосхідного конфлікту у світлі його впливу на систему регіональної безпеки // Віче: Журнал Верховної Ради України /

- гол. ред. С. Писаренко. К.: Верховна Рада України, 2009. №7. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/1392>.
63. Корнелиус Х. Выиграть может каждый / Х. Корнелиус, Ш.Фэйр. М. : Стингер, 1992. 215 с.
64. Косов Ю.В. Мировая политика и международные отношения. 2012. URL: <https://textbooks.studio/uchebnik-mejdunarodnie-otnosheniya/102-blijnevostochnyiy-konflikt-predposyilki.html>.
65. Косолапов Н.А. Конфликты постсоветского пространства и современная конфликтология. // Мировая экономика и международные отношения. 1995. № 10 — с. 5 — 17.
66. Кохак Т. На межі миру: як живе самопроголошена Нагірно-Карабаська Республіка // Громадське. 2016. URL: <https://hromadske.ua/posts/na-mezhi-myru-iak-zhyve-samoproholoshena-nahirno-karabakhska-respublika>.
67. Коцур В.В. Конфлікти на пострадянському просторі: уроки для України. URL: <http://intkonf.org/kotsur-vv-konflikti-na-postradyanskomu-prostori-uroki-dlya-ukrayini/>
68. Кравченко В. Що важливо знати про конфлікт у Сирії. URL: https://dt.ua/international/scho-vazhlivo-znati-pro-konflikt-u-siriyi-_.html.
69. Крисенко Д.С. Ірак у системі зовнішньої політики США (2003-2006): від гуманітарної інтервенції до спроб мирної розбудови держави // МАГІСТЕРІУМ. Випуск 28. 2007. С. 59 – 62. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14335/Krysenko_Irak_u_systemi_zovnis_hnoi_polityky_SShA.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
70. Кулаков А.А. Сутність переговорного процесу в контексті сирійського питання URL: <http://vmv.kymu.edu.ua/v/p06/kulakov.pdf>.
71. Кулик В. Боротьба за Придністров'я: специфічна гра Молдови // УНІАН. 2017. URL: <https://www.unian.ua/politics/2045776-borotba-za-pridnistrovya-spetsifichna-gra-moldovi.html>.
72. Куса І. Близький Схід 2018: конфронтація чи деескалація // Український інститут майбутнього, "Хвиля". URL: <http://hvylia.net/special-projects/ukrainian-institute-future/blizkiy-shid-2018-konfrontatsiya-chi-deeskalatsiya.html>.
73. Кушнірук Б. Російсько-грузинська війна: причини та наслідки // УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/politics/138458-rosiysko-gruzinska-viyna-prichini-ta-naslidki.html> Пятидневная война (8-12 августа 2008 года) // Кавказский Узел. 2018. URL: <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/210899/>
74. Киридон А.М. Причини російсько-грузинського конфлікту: регіональний вимір. URL: <http://vmv.kymu.edu.ua/v/08/kyrydon.htm>.
75. Кушнірук Б. Російсько-грузинська війна: причини та наслідки. URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/kushniruk/48a9d97834059/>
76. Ланцов С. Політична конфліктологія: Навчальний посібник. - СПб.: Пітер, 2008. - 319 с. URL: <http://biblio.royalwebhosting.net/osobennosti-sovremennyih-voorujenneyih.html>
77. Латигіна Н. Загадка Балкан: Косово і американська демократія // Український науковий журнал Освіта регіону. Серія: Політологія. Психологія комунікації. №1. 2011. URL: <http://social-science.com.ua/article/398>.
78. Лебедева М. Межэтнические конфликты на рубеже веков (методологический аспект) // Мировая экономика и международные отношения. 2000. № 5, с. 31 — 39.
79. Литвиненко Д. Близькосхідний розклад. URL: <https://petrimazepa.com/middleeasternbrief.html>.
80. Локтионова Е.О. Перспективы урегулирования арабо-израильского конфликта // Актуальные проблемы современных международных отношений. 2013. С. 65–73. URL: <https://scienceforum.ru/2013/article/2013005519>.

81. Лук'янюк В. Страх і ненависть на Балканах. Як розпадалася Югославія // Артефакт. 2018. URL: <https://artefact.org.ua/history/strah-i-nenavist-na-balkanah-yak-rozpadalasya-yugoslaviya.html>.
82. Луцишин Г. Особливості сучасних збройних конфліктів в умовах глобалізації // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Вип. 2014. С. 128 – 133. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/24522/1/22-128-133.pdf>
83. Манойло А.В. Технологии несилового разрешения современных конфликтов. / Под редакцией профессора А.И. Петренко. М. : Горячая линия Телеком, 2008. 392 с.
84. Манцева Е. Тоффлер и третья волна. URL: <https://www.geopolitica.ru/article/toffler-i-tretya-volna>.
85. Меліщук О.Е. Миротворча діяльність як засіб забезпечення миру у світі. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3450/%D0%9C%D0%B5%D0%BB%D1%96%D1%89%D1%83%D0%BA.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
85. Миронова О.М. Конфліктологія: навчальний посібник. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 168 с.
86. Михеева Н.М. Проблема Кипра в отношениях Турции и Евросоюза: история и современное состояние. URL: [http://7universum.com/pdf/social/4\(14\)/Mikheeva.pdf](http://7universum.com/pdf/social/4(14)/Mikheeva.pdf).
87. Міжнародні конфлікти: причини, сутність і шляхи розв'язання. Проблеми національної і міжнародної безпеки: зміст та співвідношення // Мадиссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин : Навч. посібник. К., 1997. С. 90 — 106.
88. Мовчан С. Іракський Курдистан: історія ще одного референдуму. URL: <http://ukraine.politicalcritique.org/2017/11/20/irakskij-kurdistan-istoriya-shhe-odnogo-referendumu>.
89. Мойсеєнко А. Гуманітарна інтервенція: поняття та роль в міжнародних відносинах // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 96 (Частина II). 2011. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/803/758>.
90. Муляр М. «Заморожене» Придністров'я. URL: <https://zbruc.eu/node/70192>.
91. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
92. Никитин А.И. Миротворческие операции: концепции и практика. М.: Издательский центр научных и учебных программ, 2000. 187 с.
93. Никитин А. Международные конфликты и их урегулирование // Мировая экономика и международные отношения. 2006. №2. С. 3–16.
94. Нурлан А.Н. Современные международные конфликты: причины, последствия, анализ // Вестник КазНПУ. 2015. URL: <https://articlekz.com/article/18357>
95. Окладна М. Г. Сепаратизм в Європейському Союзі: закономірність чи виняток з правила? // Вісник НТУ «ХПІ». 2017. № 52 (1273). URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/34647/1/vestnnik_KhPI_2017_52_Okladna_Separatyzm.pdf.
96. Осадчий Т. Геополітичне значення Чечні в політиці Російської Федерації. URL: <http://www.global-analityk.com>
97. Парсонс Т. О социальных системах. М. : Академический проект, 2002. 832 с.
98. Пасічник Ю. Проблема Нагірного Карабаху // Міжнародні відносини і туризм: сучасність та ретроспектива. Вип. 3. URL: https://eprints.oa.edu.ua/2308/1/Pasichnyk_NZ_stud_Vyp-3_turizm.pdf.
99. Пасховер О. Як почалася війна у Нагірному Карабасі // Новое время. 2006. URL: https://nv.ua/ukr/opinion/paskhover_history/karabah-barabah-107714.html.

100. Патлашинська І.В. Специфіка міжнародних гуманітарних операцій // Грані. 2016. № 8. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/670/681>.
- 101.Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. К. : Стилос ПЦ Фоліант, 2003. 256 с.
- 102.Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. К. : МАУП, 2003. 360 с.
- 103.Полонский И. Война двух Китаев: миф или реальный сценарий? // Военное обозрение. 2018. URL: <https://topwar.ru/148241-vojna-dvuh-kitaev-mif-ili-realnyj-scenarij.html>.
- 104.Попович К. В. Гібридна війна як сучасний спосіб ведення війни: історичний та сучасний виміри // Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Історія», вип. 2 (35), 2016. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>.
- 105.Прибулько П. С. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К. : КНТ, 2010. 131 с.
- 106.Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. К. : ВД «Професіонал», 2006. 288 с.
- 107.Прудник Ю.В. Ключові проблеми і реформування миротворчої діяльності ООН // Часопис Академії адвокатури України. № 21. 2013.
- 108.Пташник І. Порохова діжка Балкан: чи можливе повторення війни у Боснії // Європейська правда. 2018. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2018/08/16/7085592>.
- 109.Пуригіна О.Г. Міжнародні економічні конфлікти. Навчальний посібник. К. : Центр учебової літератури, 2008. 280 с.
- 110.Радецький В.Г. Класифікація сучасних воєнних конфліктів і види миротворчої діяльності. URL: <http://vmv.kumu.edu.ua/v/09/04.htm>.
- 111.Радковець Ю. Гібридна війна Росії проти України: уроки та висновки // Укрінформ. 2016. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2107122-gibridna-vijna-rosii-proti-ukraini-uroki-ta-visnovki.html>.
- 112.Рахманний О. Кіпрсько-турецький конфлікт та стосунки Туреччини з НАТО та ЄС. URL: <http://www.global-analityk.com>.
- 113.Рижук О. Поняття інформаційних та гібридних війн в умовах глобалізації // Український науковий журнал "Освіта регіону". URL: <http://social-science.com.ua/article/1389>.
114. Рыжов И.В., Бородина М.Ю. Арабо-израильский конфликт: историческая ретроспектива, современное состояние и тенденции. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/arabo-izrailskiy-konflikt-istoricheskaya-retrospektiva-sovremennoe-sostoyanie-i-tendentsii>.
115. Сабржан А. Индо-пакистанский конфликт в контексте проблемы региональной безопасности на Среднем Востоке. URL: <http://csef.ru/oborona-i-bezopasnost/340/indo-pakistanskij-konflikt-v-kontekste-problemy-regionalnoj-bezopasnosti-na-srednem-vostoke-8103>.
-
11. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія. Підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 320 с.
116. Седнєва С. Реалії та перспективи врегулювання арабоізраїльського конфлікту // ЕМІНАК. Всесвітня історія. 2014. № 1-2(8). С. 59–66. URL: <http://oaji.net/articles/2015/294-1441281671.pdf>.
117. Сепаратизм в политической жизни современной Европы / под ред. П.Е. Канделя. – М.: Ин-т Европы РАН, 2015. – 88 с. URL: <http://www.instituteofeurope.ru/images/uploads/doklad/318.pdf>.
118. Сергієнко Т. І. Особливості сучасних конфліктів в контексті ноосферної концепції В. Вернадського // Гуманітарний вісник ЗДІА. 2017. № 68. URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/viewFile/94473/90156>.
119. Сидорчик А. История катастрофы. Как начинался конфликт в Нагорном Карабахе // Аргументы и факты. 2018. URL: [http://argументыифакты.ру/2018/03/06/istoriya-katastrofy-kak-nachinalsya-konflikt-v-nagornom-karabahе](#)

- http://www.aif.ru/society/history/istoriya_katastrofy_kak_nachinalsyu_konflikt_v_nagornom_karabahe.
120. Симоненко О.А., Фомина Н.И. Перспективы решения тибетского вопроса // «Ученые заметки ТОГУ». Том 7. № 2. 2016. С. 9–15. URL: http://pnu.edu.ru/media/ejournal/articles-2016/TGU_7_54.pdf.
121. Сирійська головоломка в інфографіці: хто з ким воює у жорстокій війні на близькому сході. URL: <https://tsn.ua/svit/siryska-golovolomka-v-infografici-hto-z-kim-vojuye-u-zhorstokiy-viyni-na-blizhnomu-shodi-1139184.html>.
122. Сірий С. Особливості локальних війн і воєнних конфліктів в умовах глобалізації // Польтичний менеджмент. 2007. №2. URL: <http://dspace.nbuuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8857/14-Sirui.pdf>
13. Скібіцька Л.І. Конфліктологія. Навчальний посібник. Київ.: Центр учебової літератури, 2007. 384 с.
14. Скот Г., Стром К.А. Війна проти Іраку: витоки зради // Радіо “Голоси американських десидентів”. URL: <https://www.ar25.org/article/viyna-protv-iraku-vytoky-zrady.html>.
122. Слободянюк А.В. Психологія управління та конфліктологія: навчальний посібник для практичних та семінарських занять / А.В. Слободянюк, Н.О. Андрушенко. Вінниця: ВНТУ, 2010. 120 с.
123. Соколов Б.В. Російсько-чеченські війни (1994-2000 роки). URL: <http://bibliograph.com.ua/encW/100/96.htm>.
124. Сталенна Л.С. Особливості розвитку сепаратистських рухів у регіонах Західної Європи // Університетські наукові записки. 2016. № 57. С. 273–280. URL: <http://univer.km.ua/visnyk/1525.pdf>.
125. Стратегія і тактика гібридних війн в контексті військової агресії Росії проти України // Аналітичний центр "Борисфен Інтел". 2014. URL: <http://bintel.com.ua/uk/article/gibrid-war>.
126. Стрільчук Л. Еволюція близькосхідної політики США щодо Іраку (90-ті роки ХХ – поч. ХХІ ст.) // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Всесвітня історія. № 21. 2013. С. 116–121. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/5375/1/Strilchuk%20L%D1%83udmyla.pdf>.
127. Строкань С. Индия и Пакистан обновили старейший конфликт. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/3046857>.
128. Сухар А.А. Этнонациональный конфликт в Чечне и Косово: сравнительный анализ // Журнал «Полис». 2007. URL: <http://www.politstudies.ru/files/File/2007/4/11.pdf>.
129. Тараненко М.М. Гібридна війна в Україні: історія та сучасність // Вісник НТТУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 3/4(31-32). 2016. URL: <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/viewFile/140532/137618>.
130. Тимерманис, И. Е. Политология : учебник для бакалавров / И. Е. Тимерманис. — М. : Издательство Юрайт, 2015. 701 с. URL: <https://biblio-online.ru/book/F5F91A31-61BE-43EF-89E8-E53505A56205/politologiya>
131. Тоффлер, Э. Третья волна. Перевод на русский язык: А. Мирер, И. Москвина-Тарханова, В. Кулагина-Ярцева, Л. Бурмистрова, К. Бурмистров, Е. Комарова, А. Мишиша, Е. Руднева, Н. Хмелик. М., 2004. URL: <https://gmarket.ru/laboratory/basis/4821>.
132. Третья сторона в урегулировании конфликта // Лебедева М.М. Политическое урегулирование конфликтов. М., 1997. С. 103-182.
133. Тригуб П.М., Чернишов I.В. Палестинська проблема та шляхи її вирішення. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/history/2008/88-75-18.pdf>.
134. Трофименко А. В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. – Маріуполь : МДУ, 2020. – 375 с.
135. Трофимович В. Російська агресія проти України як загроза світовій системі безпеки // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки». 2017. Випуск 26. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/6106/1/21.pdf>.

136. Тучинская С. Разделенная Европа: кто и почему в мире поддерживает сепаратизм // Сегодня. 2014. URL: <https://www.segodnya.ua/lifestyle/fun/razdelennaya-evropa-kto-i-pochemu-v-mire-podderzhivaet-separatizm--560857.html>.
137. Тюрина В. А., Ващенко И. В. Конфликты и управленческая деятельность. Киев: Знание, 2000.
138. Фаді Б. Сутність палестино-ізраїльського конфлікту та міжнародно-правові механізми ООН щодо його мирного врегулювання // Прикарпатський юридичний вісник. 2015. Випуск 2(8). С. 3–7. URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v2_2015/3.pdf.
139. Феденко О.В. Гібридна війна в Україні як фактор сучасної холодної війни для Росії // «Молодий вчений». № 9 (49). 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/9/28.pdf>
140. Фельдман Д.М. Международный конфликт и будущее системы международных отношений // Власть. 2010. № 11. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/mezhdunarodnyy-konflikt-i-buduschee-sistemy-mezhdunarodnyh-otnosheniy>
141. Фишер Р., Юри У. Путь к согласию, или переговоры без поражения. М. : Наука, 1992.
142. Філіпчук В. Міжнародна миротворчість та війна на сході України: чи є точки дотику? // Міжнародний центр перспективних досліджень. 2016. 44 с. URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/images/eu/t_mirotvorclist_a5.pdf
143. Фонсека Н. Проблемы сепаратизма в современной Европе // Вестник ВГУ. Серия: История. Политология. Социология. 2013. № 1. URL: <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/history/2013/01/2013-01-33.pdf>.
144. Фрейд З. Почему война? // Психоанализ. Религия. Культура. Ренессанс. М.: Мысль, 1992. 268 с.
145. Фукуяма Ф. Великий разрыв. Человеческая природа и воспроизведение социального порядка. Перевод с английского под общей редакцией А. В. Александровой. — М., 2003. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/basis/3232>
146. Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек // "Издательство ACT", 2004. URL: http://lib.ru/POLITOLOG/FUKUYAMA/konec_istorii.txt_with-big-pictures.html.
147. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. Перевод с английского: Ю. Новиков (главы 1–8) под редакцией Е. Кривцовой и Т. Велимеева (главы 9–12), под общей редакцией К. Королева. М., 2003. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/basis/3893>.
148. Харахаш Б. Палестинська проблема: нерозрубаний гордіїв вузол. URL: <http://dontsovnic.com.ua/palestynska-problema-nerozrubanyj-hordijiv-vuzol>.
149. Хендель Н. В. Міжнародно-правові питання гібридної війни. URL: http://ukrainepravo.com/international_law/public_international_law/mizhnarodno-pravoviyytannya-gibrydnoyi-viyny.
150. Цвінк Ж., Карапата М. Світові гравці у Сирії: інтереси сторін. URL: <https://www.dw.com/uk>.
151. Щебенко О. Феномен сепаратизму у сучасних міжнародних відносинах // Політичні науки. № 1. 2017. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/nov/6677/cebenko.pdf>.
152. Чайко И.А. К развитию палестино-израильского конфликта / И.А. Чайко // Востоковедный сборник. Выпуск 4. М.: Институт изучения Израиля и Ближнего Востока, 2002. С. 322-337 URL: <https://mgimo.ru/upload/iblock/d61/d6139bb70e7aba122052d64c40ad5566.pdf>.
153. Чопа В. Сербія – Косово: Балканська «порохова діжка» - знову загрожує Європі // Укрінформ. 2018. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2549413-serbia-kosovo-balkanska-porohova-dizka-znovu-zagrozue-evropi.html>.
154. Шевчук О.В. «Тайванська проблема» в системі взаємовідносин центросилових держав регіону // Система безпеки Азійсько-Тихookeанського регіону: фактори формування та тенденції розвитку. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/monograf/48/5.pdf>.

155. Шелест Г. Проблема врегулювання конфліктів в Грузії. Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Науки: економіка, політологія, історія. 2006. №1(21) // URL: <https://www.academia.edu/367995>.

156. Шепова Н. ООН и некоторые проблемы регионального миротворчества // Мировая экономика и международные отношения. 2008. № 6. Июнь. С. 3–12.

157. Щербань Т.Ю. Історичні передумови виникнення албано-сербського конфлікту в Косово // Сумська старовина. 2011. URL: <http://starovyna.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/06/%D0%A9%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BD.pdf>.
